

Ontwerpverslag van de vergadering van de Commissie Bestuur, communicatie en financiën op 20 september 2023 bij Waterschap de Dommel te Boxtel

Aanwezige commissieleden:

De heer J.W.M. Kuppens (*voorzitter*); de heer F.H.G. Aarts (50PLUS), mevrouw C.J.W.M. Aerdts (Water Natuurlijk), de heer J.H. Bakker (CDA), de heer P. van Benthem (PvdA), de heer W.A. van den Berg (AWP voor water, klimaat en natuur), de heer H.P.M. van Ham (Ongebouwd), mevrouw M.C.H. Jansen (BBB), mevrouw B. Kisters (VVD), mevrouw W.J.A. Kwinten-Winters (Werken aan Water), mevrouw G.J.M.H. Martens (Water Natuurlijk), de heer E.J. Niemeijer (BBB), de heer E. Overvelde (Partij voor de Dieren), de heer A.J. Oosting (PvdA), de heer J. Opschoor (50PLUS), de heer B.F.A.M. van Rijckevorsel (Natuurterreinen), mevrouw M.P. van Santvoort (AWP voor water, klimaat en natuur), de heer M. Tollenaar (Water Natuurlijk), de heer M.W.J. Verhees (Partij voor de Dieren), de heer G. Verhoeven (CDA) en mevrouw W.P.A.M. Wagenaars-van Beers (VVD)

Aanwezige leden dagelijks bestuur:

De heer E. de Ridder, de heer V.E.C. Lokin en de heer F.L.M. Tijhof

Tevens zijn aanwezig:

De heer R. Verkaik (commissiesecretaris), de heer H.J. Kielenstijn (lid DT), de heer R. Dijkmans (controller), mevrouw J. Kannekens (bestuursadviseur), mevrouw E. Koolen (bestuursondersteuner) en mevrouw J. van Dommelen (notulist)

1 Opening, vaststelling agenda, ingekomen stukken en mededelingen

De *voorzitter* opent de vergadering om 14.30 uur en heet allen welkom. De heer Aarts van de fractie 50plus wordt voor een gedeelte van de vergadering vervangen door de heer Opschoor. De *voorzitter* verzoekt dat één spreker per fractie per agendapunt het woord voert.

De heer *Van Benthem* merkt op dat hier in de vorige commissie van af is geweken. Daar er ook informatieve punten zijn geagendeerd waarvoor geen schriftelijke bijlage is verstrekt, hebben de commissieleden zich hierop niet kunnen voorbereiden. Het is hierdoor dat er meer dan één commissielid vanuit de fractie zijn of haar visie op een agendapunt naar voren wil brengen.

De *voorzitter* zegt toe dit te zullen toelaten op bijvoorbeeld de presentaties, op voorwaarde dat er niet door meerdere fractieleden veel technische vragen worden gesteld.

1.1 Benoeming plaatsvervangend voorzitter

De *voorzitter* merkt op dat de heer Verhoeven van de fractie CDA belangstelling heeft om de rol van plaatsvervangend voorzitter van de commissie Bestuur, Communicatie en Financiën op zich te nemen.

Besluit commissie

De commissie stemt in met de benoeming van de heer Verhoeven, fractie CDA, als plaatsvervangend voorzitter van de commissie Bestuur, Communicatie en Financiën.

2 Voorstellen - beeldvormend/oordeelsvormend (ter bespreking en advisering)

2.1 Kwijtscheldingsbeleid en -regeling Waterschap De Dommel 2024

140897 – Kim van Groenendaal – Vincent Lokin

Advies uit te brengen over het voorstel aan het AB om:

1. In te stemmen met het voorstel om de kwijtscheldingsnorm met ingang van 01 januari 2024 te verhogen van 95% naar 100% van het bijstandsniveau;
2. vast te stellen de Kwijtscheldingsregeling Waterschap De Dommel 2024.

De heer *Tollenaar* (fractie Water Natuurlijk) merkt op dat het kwijtscheldingsbeleid vaker in de vergaderingen van het AB is besproken. Spreker acht voorliggend voorstel logisch, goed uitlegbaar en solidair, daar hiermee inwoners met een inkomen op bijstandsniveau worden geholpen. Voorliggend voorstel is ook in lijn met de afspraken in het nieuwe bestuursakkoord. Spreker acht het goed dat het DB met de uitwerking snel gevolg heeft gegeven aan dit punt.

De heer *Van Benthem* merkt op dat verhoging van het kwijtscheldingsbeleid voor de fractie PvdA een belangrijk punt was in de onderhandelingen. Spreker acht het voorstel een sociaal voorstel en stemt hiermee in.

AB-voorstel, pagina 4, 3.4 Risico's: Mevrouw *Kwinten* (fractie Werken aan Water) is verrast over het gestelde dat Waterschap De Dommel een verouderde kwijtscheldingsregeling hanteert, wat afbreuk doet aan het imago van het waterschap en kan leiden tot verschillende opvattingen over de uitvoering van het beleid. Daar het kwijtscheldingsbeleid in 2022 is vastgesteld, acht zij dit geen verouderd beleid. Spreekster betreurt het dat in het voorstel geen overzicht is opgenomen van de gehanteerde kwijtscheldingsnormen bij andere waterschappen. Zij vraagt of met de aanpassing van het kwijtscheldingsbeleid ook rekening is gehouden met de oplopende inflatie. In het verlengde van de opmerkingen dat de nieuwe kwijtscheldingsregeling meer solidair is, acht zij het ook goed om de regeling van toepassing te verklaren voor zzp'ers en overige zelfstandigen.

De heer *Verhoeven* licht toe dat de fractie CDA instemt met het voorstel.

Ook de heer *Van Rijckevorsel* (fractie Natuurterreinen) ondersteunt het voorstel en acht het goed dat de kwijtscheldingsnorm hiermee gelijk wordt getrokken aan de norm van de gemeenten.

De heer *Opschoor* merkt op dat de fractie 50PLUS het voorstel niet ondersteunt en vasthoudt aan de huidige regeling van een kwijtscheldingsnorm voor inwoners met een inkomen van maximaal 95% van het bijstandsniveau. Spreker constateert dat het verlenen van meer kwijtschelding erin resulteert dat de kwijtscheldingsbelastingopbrengst via de tariefstelling door andere belastingplichtigen moet worden opgebracht. Daar dit ook gepensioneerden met een AOW-uitkering (mogelijk aangevuld met een kleine pensioenaanvulling) betreft, vraagt spreker zich af of het voorstel voldoende solidair is naar alle inwoners toe. Daarnaast merkt hij op dat

armoedebestrijding en inkomensondersteuning primair bij gemeenten en niet bij het waterschap thuishoort.

Bij interruptie vragen de heren *Tollenaar* en *Van Benthem* wat solidariteit voor de fractie 50PLUS precies inhoudt en wat het fundamentele verschil is om een kwijscheldingsnorm van 95% of 100% van het bijstandsniveau aan te houden.

De heer *Opschoor* verduidelijkt hierop dat de fractie een lastenverschuiving naar een kleinere groep, zoals de gepensioneerden, niet als solidair aanmerkt. Daarnaast is kwijschelding een vorm van inkomensondersteuning, wat primair onder de verantwoordelijkheid van gemeenten valt. Spreker verduidelijkt dat de fractie niet tegen kwijschelding is, maar ervoor pleit de huidige kwijscheldingsnorm van 95 van bijstandsniveau te continueren.

De heer *Tollenaar* constateert hierop op dit punt een verschil van mening te hebben met de fractie 50PLUS.

Mevrouw *Kwinten* merkt op dat het lozen van afvalwater via het riool door huishoudens of het eventueel direct lozen op een beek of sloot ook kosten met zich mee brengt. Indien de kwijscheldingsnorm wordt verhoogd, vraagt spreekster zich af of inwoners nog voldoende worden geprikkeld om spaarzaam met water om te gaan. In dit kader pleit de fractie Werken aan Water ervoor om de huidige kwijscheldingsnorm van 95% van bijstandsniveau te handhaven.

De heer *Van Ham* constateert dat voorliggend voorstel een logisch voortvloeisel is uit de afspraken in het Bestuursakkoord. De fractie Ongebouwd staat achter bestuursakkoord en ondersteunt eveneens het voorstel voor de verhoging van de kwijscheldingsnorm. Spreker pleit er wel voor te waken dat de argumenten die de fracties naar voren brengen om het kwijscheldingsbeleid al dan niet aan te passen als (enige) waarheid worden gebracht. Spreker merkt op dat met de verhoging van de kwijscheldingsnorm de inwoners op bijstandsniveau worden ontlast. Bestaanszekerheid gaat echter verder en wordt inmiddels ook voor meer modale inkomens een aandachtspunt. Hij wijst hierbij onder meer op de verder stijgende inflatie en algemene toename van lastendruk voor alle inwoners.

De heer *Van Overvelde* (fractie Partij voor de Dieren) ondersteunt het voorstel. De verhoging van de kwijscheldingsnorm is toekomstbestendig en komt ten goede aan het bestaansrecht van de kwetsbaren in de maatschappij. Spreker is ook verheugd over de snelheid waarmee deze afspraak uit het Bestuursakkoord door het DB in een concreet voorstel is uitgewerkt, hetgeen getuigt van urgentie. In dit kader is hij benieuwd welke processen er nog versneld kunnen worden opgepakt. Ten aanzien van de standpunten van de fracties op het voorstel betreurt spreker het dat fracties/bestuursleden inkomsten boven bestaansrecht van kwetsbaren belangrijk achten. De fractie PvdD spreekt zich hiertegen uit.

In reactie hecht mevrouw *Kwinten* eveneens aan voldoende begrip en hulp voor de kwetsbaren in de samenleving. In de huidige kwijscheldingsregeling wordt uitgegaan van inwoners met inkomsten van maximaal 95% van bijstandsniveau. Nu wordt verhoging van de kwijscheldingsnorm naar 100% van bijstandsniveau voorgesteld. Inwoners die nu onder de grens van 95% van bijstandsniveau vallen, kunnen worden gecompenseerd door de gemeente. Hierdoor zou er geen tekort moeten ontstaan op het inkomen van deze groep inwoners.

In reactie merkt de heer *Van Benthem* op dat het niet zo is dat het gat tussen de groepen inwoners met een inkomen op 95% en 100% van bijstandsniveau door de gemeente wordt gecompenseerd. Het waterschap heft eigen waterschapsbelasting en kan de kwijscheldingsnorm voor de waterschapsbelasting desgewenst bijstellen.

Mevrouw *Kwinten* verduidelijkt hierop dat inwoners onder bestaansniveau een aanvulling op hun inkomen kunnen aanvragen bij gemeenten.

Mevrouw *Kisters* (fractie VVD) merkt op dat voorliggend voorstel een uitwerking is van de afspraak uit het Bestuursakkoord om de kwijscheldingsnorm te verhogen naar 100% van het bijstandsniveau. In dit kader ondersteunt de fractie VVD het voorstel en acht verdere discussie over dit punt niet noodzakelijk. Spreekster merkt op dat het waterschap zich primair moet concentreren op de kerntaken en onderkent dat het waterschap niet verantwoordelijk is voor armoedebeleid.

De heer *Van den Berg* (fractie AWP, voor water, klimaat en natuur) merkt op dat de fractie nog geen standpunt heeft ingenomen over het voorstel. Aanvullend op de vragen die in de ambtelijke toelichting zijn gesteld vraagt spreker zich af hoe de inwonersgroep die niet voor kwijschelding in aanmerking komen hierover worden geïnformeerd.

De heer *Niemeijer* (fractie BBB) ondersteunt de opmerkingen van mevrouw Kwinten en acht het eveneens van belang dat inwoners een (kleine) bijdrage betalen aan het waterschap. De discussie door welke groep gedeelde belastinginkomsten moeten worden gedragen indien de kwijscheldingsnorm naar 100% van het bijstandsniveau wordt verruimd, acht spreker niet aan de orde.

Ingaand op de vragen en opmerkingen onderkent de heer *Lokin* dat de huidige kwijscheldingsregeling in 2022 is vastgesteld en ook niet een verouderd beleid behelst met een reëel risico. Voorliggend voorstel gaat over de verhoging van de kwijscheldingsnorm van 95% naar 100% van bijstandsniveau. Hierin is geen doorrekening van de stijgende inflatie meegenomen. De kwijscheldingsnorm bij de overige waterschappen is in de ambtelijke toelichting nader toegelicht. Met de voorgenomen verhoging van de kwijscheldingsnorm naar 100% van bijstandsniveau volgt De Dommel het beleid dat ook bij de omliggende waterschappen en gemeenten gebruikelijk is. Met voorliggend voorstel wordt invulling gegeven aan een afspraak uit het Bestuursakkoord. Hierin is geen kwijschelding voor zzp'ers of andere zelfstandigen voorzien. Indien de fracties dit wel wenselijk achten, kunnen zij dit kenbaar maken. Dan kan dit desgewenst voor volgende jaren nader worden geagendeerd. Ten aanzien van de communicatie aan burgers licht spreker toe dat alle inwoners die diensten van het waterschap afnemen, via een bijsluiter bij de aanslag worden geïnformeerd waar het waterschap de belastingopbrengsten voor benut. Daar alle inwoners worden aangeschreven om bewust met water om te gaan, is het niet nodig om inwoners die gebruik maken van de kwijscheldingsregeling apart aan te schrijven. Ten aanzien van de opmerking van de fractie PvdD dat dit voorstel op basis van de afspraken uit het Bestuursakkoord snel is opgepakt, licht spreker toe dat de afspraak om een 100% kwijscheldingsnorm te hanteren feitelijk al in het Bestuursakkoord was gemaakt, waardoor voorliggend voorstel snel kon worden uitgewerkt. Het DB streeft ernaar om afspraken uit het Bestuursakkoord zo snel mogelijk uit te werken.

De heer *Verhoeven* constateert dat de heer Lokin hiermee suggereert dat met de vaststelling van het Bestuursakkoord feitelijk ook is besloten om de kwijtscheldingsnorm van 95% naar 100% van bijstandsniveau te verhogen. Daar besluitvorming op voorstellen formeel door het AB plaatsvindt, acht spreker dit niet correct en ook niet wenselijk.

Ter verduidelijking antwoordt de heer Lokin hierop dat in het Bestuursakkoord een aantal zaken zijn voorgesteld, die door het DB in concrete voorstellen voor besluitvorming door het AB worden uitgewerkt. Spreker onderkent dat besluitvorming op de voorstellen een zaak van het AB is.

De *voorzitter* vraagt de commissieleden eventuele opmerkingen in de tweede termijn kenbaar te maken.

Mevrouw *Kwinten* roept op om ook zzp'ers en overige zelfstandigen in de regeling mee te nemen, daar er ook ondernemers zijn met een inkomen op bijstandsniveau. Daarnaast acht zij het goed als inwoners die van de kwijtscheldingsregeling gebruik maken, ook een schriftelijke oproep krijgen om zuinig met water om te gaan en het belang van het waterschap te onderstrepen.

In reactie vraagt de heer Van Rijckevorsel zich af of zzp'ers en ondernemers eveneens kwijtschelding moeten worden verleend, daar ondernemerschap veelal een eigen keuze is.

De heer *Verhoeven* licht toe dat de fractie CDA ook de afweging heeft gemaakt om de kwijtschelding ook voor zzp'ers te laten gelden. Gelet op de complexiteit rond berekening en beoordeling van het inkomen van zzp'ers en het vele werk dat hiermee voor de organisatie is gemoeid, heeft de fractie ervan af gezien om te overwegen om zzp'ers en overige ondernemers kwijtschelding te verlenen.

De heer *Van Ham* onderkent dat de beoordeling van de hoogte van het inkomen van een zzp'er lastig is. Indien een zzp'er een aanvraag voor inkomenssteun bij de gemeente indient, kan het waterschap wellicht overwegen deze lijn te volgen.

De heer *Opschoor* vindt het een sympathiek voorstel als zzp'ers eveneens in de regeling worden meegenomen. Zodoende worden alle inwoners in de kwijtscheldingsregeling meegenomen.

De *voorzitter* merkt op dat het eventueel verlenen van kwijtschelding aan zzp'ers en overige zelfstandigen niet in voorliggend voorstel is opgenomen. Indien de fracties dit wel wenselijk achten, kunnen zij dit via een motie of amendement kenbaar maken in de AB-vergadering. De bestuursadviseurs van het waterschap kunnen hier desgewenst bij helpen.

Mevrouw *Kisters* vraagt de commissieleden om, indien een amendement of motie wordt uitgewerkt waarin wordt voorgesteld om de regeling ook van toepassing te verklaren voor zzp'ers en overige ondernemers, hierbij ook de financiële consequenties van de uitbreiding van de regeling inzichtelijk te maken.

Advies commissie

De commissie is verdeeld over het voorstel. Het voorstel wordt als besprekstuk geagendeerd voor de AB-vergadering van 4 oktober 2023.

2.2 Wijziging GR het Waterschapshuis

138929 – Anouk Meulenbroeks – Fabian Tijhof

Advies uit te brengen over het voorstel aan het AB om:

1. In te stemmen met de in te brengen zienswijze met betrekking tot de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling van het Waterschapshuis.

Er worden geen opmerkingen gemeld.

Advies commissie

De commissie adviseert positief over het voorstel. Het voorstel wordt als hamerstuk geagendeerd voor de AB-vergadering van 4 oktober 2023.

2.3 Vergaderschema Algemeen Bestuur 2024

141562 – Anne-Marie van Heertum – Erik de Ridder

Advies uit te brengen over het voorstel aan het AB om:

1. Het vergaderschema Algemeen Bestuur voor 2024 vast te stellen

Mevrouw *Aerdt*s merkt op dat in het najaar 2023 de evaluatie met het AB plaatsvindt waarin de twee vergadercycli van het huidige bestuur worden geëvalueerd. Op basis van de bevindingen wordt de werkwijze voor de bestuursperiode opnieuw bepaald. Daarnaast constateert zij dat het tot nu toe gebruikelijk was dat beeldvormende vergaderingen op donderdagen werden gepland, maar dat deze in het schema voor 2024 op woensdagen zijn gepland. Spreekster acht het prematuur om nu het vergaderschema AB voor 2024 vast te stellen en acht het beter de resultaten van de evaluatie van de vergadercycli af te wachten.

De heer *Van Benthem* sluit zich hierbij aan.

Ook de heer *Verhoeven* sluit zich hierbij aan. Spreker voegt toe het goed te achten dat er beeldvormende overleggen worden georganiseerd.

De heer *De Ridder* onderkent dat vaststelling van het vergaderschema AB voor 2024 prematuur is en hiermee vooruit loopt op de evaluatie van de vergadercycli die later dit jaar plaatsvindt. Indien vaststellen van het vergaderschema voor 2024 tot ná de evaluatie van de vergadercycli wordt uitgesteld, is vaststelling van het schema voor 2024 vóór eind 2023 niet meer mogelijk. Om de bestuurders tijdig in de gelegenheid te stellen de vergaderingen en bijeenkomsten in te kunnen plannen in hun agenda's, is ervoor gekozen het vergaderschema AB 2024 - in lijn met voorgaande jaren - in oktober voor vaststelling aan het AB aan te bieden. Op basis van de resultaten uit de evaluatie kan het vergaderschema nog worden aangepast of gefinetuned.

Advies commissie

De commissie adviseert positief over het voorstel. Het voorstel wordt als hamerstuk geagendeerd voor de AB-vergadering van 4 oktober 2023.

Het voorstel is nog een concept voorstel, zodat de data in de agenda's van de bestuursleden kunnen worden gereserveerd. Afhankelijk van de resultaten van de in het najaar 2023 voorziene evaluatie van de twee vergadercycli met het AB kan het vergaderschema mogelijk nog worden aangepast.

2.4 Rapportage verbonden partijen en overige samenwerkingsvormen 2023

142762 – *Harold Potters – Vincent Lokin*

Advies uit te brengen over het voorstel aan het AB om:

1. Kennis te nemen van de rapportage over verbonden partijen en overige samenwerkingsvormen 2023

Bijlage 2 Rapportage overige samenwerkingsvormen: De heer *Van den Berg* vraagt of er een kosten- en batenoverzicht kan worden toegevoegd, waarin de financiële kosten, de tijdsbesteding en de baten die met de inzet van De Dommel voor de overige samenwerkingsvormen inzichtelijk zijn gemaakt.

De heer *Oosting* acht het goed dat het waterschap steeds vaker met partijen samenwerkt. Daar een verbonden partij waarmee De Dommel een overeenkomst is aangegaan ook een bijdrage dient te leveren aan de doelen van het waterschap, vraagt spreker of de deelname in een samenwerkingsverband regulier wordt geëvalueerd. Daarnaast vraagt spreker hoe de kennis en resultaten uit overleggen in samenwerkingsverbanden in de eigen organisatie worden gedeeld.

De heer *Tollenaar* constateert dat het waterschap, naast verbonden partijen en overige samenwerkingsvormen, ook overleg voert met individuele gemeenten en regio's (zoals het samenwerkingsverband Metropool Regio Eindhoven). In dit kader vraagt spreker of het AB een keer nader kan worden geïnformeerd over de lobby van het waterschap om de watertransitie bij externe partners nader onder de aandacht te brengen.

De heer *Lokin* constateert dat zijn naam als primaire portefeuillehouder voor verbonden partijen en overige samenwerkingsvormen in het voorstel is opgenomen. Met ingang van de huidige bestuursperiode is echter overeengekomen dat de portefeuillehouder van de betreffende verbonden partij of overige samenwerkingsvorm als verantwoordelijk portefeuillehouder optreedt.

Ten aanzien van de watertransitie merkt de heer *De Ridder* op dat eind dit jaar een bijeenkomst over strategische communicatie wordt belegd. Het verder brengen van de watertransitie maakt hiervan onderdeel uit. Spreker licht toe dat voorstellen die in vergaderingen met verbonden partijen worden besproken, via voorstellen en annotaties op de agenda van vergaderingen door de portefeuillehouder voor het DB worden geagendeerd. In het DB worden deze voorstellen en annotaties nader besproken en volgt hierop besluitvorming. Zodoende zijn de standpunten en besluiten die binnen een vergadering van een verbonden partij worden besproken en waarop de portefeuillehouder zijn inbreng namens De Dommel geeft, gedragen standpunten en besluiten van het DB van De Dommel. De uitkomst uit overleggen met een verbonden partij worden ook met de ambtelijke organisatie gedeeld en door de organisatie ook verder uitgezet, zodat er vervolgens ook bestuurlijk gevolg kan worden gegeven aan eventuele actiepunten.

De heer *Van Ham* mist eventuele samenwerkingsverbanden met Belgische organisaties. Mede daar België een belangrijk aanvoergebied is voor het water in het stroomgebied van De Dommel, is het goed te bezien of er een samenwerkingsverband met Vlaamse organisaties kan worden opgezet. Daarnaast wijst spreker op de ontwikkeling van de Brainport regio waar grote realisatieopdrachten worden verwacht die forse consequenties voor het waterschap hebben. Hij acht het goed als het waterschap in een vroeg stadium met betrokken partijen nader bestuurlijk overleg voert.

Mevrouw *Jansen* merkt op dat de fractie BBB zich aansluit bij de opmerkingen van de heer Van Ham en acht het eveneens goed om nader te onderzoeken of er een verdere samenwerking met Vlaamse partijen kan worden aangegaan.

De *voorzitter* merkt op dit bij de portefeuillehouder waterketen kenbaar te zullen maken.

Ten aanzien van het verzoek om een overzicht van kosten en baten van de overige samenwerkingsvormen te mogen ontvangen, acht de heer *Lokin* dit lastig uit te werken. Spreker licht toe dat het waterschap een samenwerkingsvorm aangaat met als doel om impact te vergroten. De investering die het waterschap in een samenwerkingsvorm doet bestaat voornamelijk uit uren/capaciteit en in enkele gevallen ook een financiële bijdrage. De concrete opbrengst van een samenwerkingsvorm is lastig aan te geven, daar het hier meer gaat om het gezamenlijk creëren van impact en aanpakken van zaken die het waterschap niet alleen kan bereiken.

De heer *De Ridder* merkt op dat De Dommel ook deelneemt aan andere samenwerkings- en overlegvormen, zoals het Maasbekkenbestuur, waar ook Vlaamse partijen aan het overleg deelnemen.

TOEZEGGING 1: Bezien wordt op welke manier het AB kan worden geïnformeerd over activiteiten van De Dommel in samenwerkingsverbanden en overlegvormen die niet in het overzicht Verbonden Partijen en overige samenwerkingsverbanden zijn opgenomen (zoals het Maasbekkenbestuur).¹

Advies commissie

De commissie adviseert positief over het voorstel. Het voorstel wordt als hamerstuk geagendeerd voor de AB-vergadering van 4 oktober 2023.

2.5 Benoeming extern lid Rekenkamer

128418 – Anne-Marie van Heertum – Erik de Ridder:

Advies uit te brengen over het voorstel aan het AB om

1. J.A.J. (Jamilja) van der Meulen benoemen tot extern lid van de Rekenkamer van 1 januari 2024 tot 1 januari 2030

Er worden geen opmerkingen gemaakt.

Advies commissie

De commissie adviseert positief over het voorstel. Het voorstel wordt als hamerstuk geagendeerd voor de AB-vergadering van 4 oktober 2023.

3 Stukken ter kennisname / bespreking

3.1 Evaluatie Uitvoeringsprogramma 2022 en Uitvoeringsprogramma 2023 Toezicht & Handhaving

98671 – Jo vd Griend – Erik de Ridder:

1. Kennis te nemen van de evaluatie Uitvoeringsprogramma Toezicht en handhaving 2022 en het Uitvoeringsprogramma 2023 als onderdeel van een presentatie van het proces Toezicht & Handhaving.

De heren Van de Griend en Louwers van het proces Toezicht en Handhaving zijn bij de commissievergadering aangesloten.

¹ Als bijlagen bij het commissieverslag van 20 september 2023 zijn een overzicht en brochure toegevoegd.

De heer *Van de Griend* geeft een presentatie over de evaluatie van het Uitvoeringsprogramma 2022 en Uitvoeringsprogramma 2023 Toezicht en Handhaving. Spreker licht toe dat er in totaal 12 personen werkzaam zijn in het proces T&H. De handhavers Waterbeheer richten zich voornamelijk op toezicht en handhaving in het buitengebied (onder meer op het gebied van beregening, bepalingen in de Keur en directe lozingen door agrarische bedrijven). Daarnaast voeren zij perceelscontroles uit. De toezichthouders industrie voeren voornamelijk toezicht op industriële bedrijven (onder meer op het gebied van directe lozingen in oppervlaktewater, indirecte lozingen, monsterneming en glastuinbouw). Daarnaast worden ook reguliere milieuvluchten uitgevoerd.

De heer *Louwers* vervolgt de presentatie en licht toe dat er een Landelijke Handhavingsstrategie is vastgesteld, op basis waarvan overtredingen aan de hand van het gedrag van de overtreder en de mogelijke gevolgen van de overtreding kunnen worden gescoord. Spreker geeft een toelichting op een aantal casussen zoals overtredingen en boetes op het gebied van beregening met grondwater, onttrekking van oppervlaktewater, bemesting te dicht langs de sloot, bespoten sloottaluds met gewasbeschermingsmiddelen, mestlozingen, de Keur en overtredingen van het besluit lozen buiten inrichtingen. Uitgangspunt bij controles is om met mensen in gesprek te gaan en advies te geven hoe eventuele overtredingen kunnen worden voorkomen.

Mevrouw *Martens* merkt op dat overtredingen kunnen worden gemeld en vraagt hoeveel meldingen er binnenkomen en waar mensen informatie kunnen vinden hoe zij overtredingen kunnen melden. Daarnaast acht zij de boetebedragen in sommige gevallen vrij laag.

De heer *Van de Griend* antwoordt dat de evaluatie van het Uitvoeringsprogramma T&H 2022 inzage geeft in het aantal meldingen en het aantal geconstateerde overtredingen. Meldingen van overtredingen kunnen via de website van De Dommel worden gemeld of telefonisch worden doorgegeven. Spreker verduidelijkt dat toezicht en handhaving niet alleen plaatsvindt op basis van meldingen, maar dat medewerkers T&H ook actief in het gebied rondrijden.

Aanvullend hierop licht de heer *Louwers* toe dat de bedragen voor de strafbeschikkingen zijn vastgesteld. Voor grote overtredingen wordt een proces verbaal opgemaakt. In een dergelijk geval gaat het om veel hogere boetebedragen.

De heer *Van Benthem* constateert dat er een aantal jaren tot 2022 sprake is geweest van onderrealisatie ten opzichte van de geplande controles. In 2023 is de realisatie hoger. Spreker vraagt wat de reden hiervan is. Daarnaast vraagt hij of er trends zijn geconstateerd en hoe hiernaar wordt gekeken.

Ten aanzien van de realisatie licht de heer *Van de Griend* toe dat het al dan niet uitvoeren van controles ook afhankelijk zijn van actuele weersituaties. In droge perioden is er meer behoefte aan beregening. In droge periodes zullen er dan ook meer controles worden uitgevoerd. Daar dit per jaar verschillend is, kan er ook sprake zijn van onderrealisatie van het aan het begin van het jaar te verwachten controles. Spreker licht toe dat trends ook in het voorstel zijn meegenomen.

De heer *Van Ham* is verheugd dat handhaving goed en professioneel wordt opgepakt. Spreker vraagt naar de capaciteit binnen het team handhaving en of en in hoeverre er ook wordt samengewerkt met ander waterschappen.

De heer *Van de Griend* licht toe dat het team T&H uit 12 medewerkers bestaat. Naast samenwerking via het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht, waarin alle handhavingspartners in Brabant deelnemen, wordt ook goed samengewerkt met de andere waterschappen.

Ten aanzien van de strafrechtelijke handhaving merkt de heer *Van Ham* op dat een overtreding in Friesland mogelijk anders wordt gewogen dan eenzelfde overtreding in Brabant en vraagt hoe het waterschap in dit kader omgaat met proportionaliteit.

De heer *Louwers* antwoordt hierop dat een overtreding op basis van de Landelijke Handhavingsstrategie wordt gescoord. Hierbij wordt gekeken naar het gedrag van de overtreder en de mogelijke gevolgen van de overtreding, zodat er per geval een goede afweging kan worden gemaakt.

Op de vraag van de heer *Van Ham* of er een beeld is over de omvang van het aantal kleine onttrekkingen, antwoordt de heer *Louwers* dat het proces T&H hier geen antwoord op kan geven. De inschatting van de verantwoordelijke beleidsmedewerkers is dat het gaat over enkele tienduizenden kleine onttrekkingen in Noord-Brabant.

De heer *Van Ham* constateert dat er veel handhaving in het buitengebied plaatsvindt. Daar riooloverstorten regelmatig in werking treden vraagt spreker of deze ook worden gehandhaafd.

De heer *Louwers* antwoordt hierop dat het waterschap ook handhavend optreedt tegen overtredingen door andere overheidsinstanties. Het aantal overtredingen door riooloverstorten is echter beperkt. Spreker licht toe dat het waterschap ernaar streeft goede afspraken te maken met gemeenten over de inzet van riooloverstorten zodat deze ook in gemeentelijke plannen kunnen worden opgenomen, om te voorkomen dat riooloverstorten onbedoeld in werking komen.

Op de vraag van mevrouw *Kwinten* of T&H ook handhavend optreedt tegen overtredingen door het eigen waterschap antwoordt de heer *Louwers* bevestigend.

De heer *Van Rijckevorsel* constateert dat de huidige ontwikkelingen rond zaken als kleine onttrekkingen en bufferstroken wellicht ook meer van T&H vergt en vraagt in dit kader of de huidige capaciteit voldoende is.

De heer *Van de Griend* geeft hierop aan dat uitbreiding van capaciteit op dit moment nog niet aan de orde is. Gelet op de transities waar het waterschap voor staat, is het mogelijk dat uitbreiding van capaciteit op termijn wel wenselijk is. Indien dit aan de orde is zal hierover een bestuursvoorstel worden uitgewerkt.

Mevrouw *Jansen* merkt op dat De Dommel monsters neemt die door Aquon worden beoordeeld. Daar De Dommel zelf ook in Aquon deelneemt, vraagt zij of de monsters niet door een onafhankelijke partij moeten worden beoordeeld. Daarnaast vraagt spreekster of er direct een controle wordt uitgevoerd indien een overtreding wordt geconstateerd of dat hiermee enige tijd is gemoeid. Ter

verduidelijking hierop licht zij toe dat bijvoorbeeld een lozing van giftige stoffen een ander beeld oplevert als het tussen de lozing en de controle heeft geregend. Daarnaast constateert spreekster dat er veel handhaving in agrarisch gebied plaatsvindt. Daar de industrie ook veel ongewenste stoffen loost, zoals PFAS, zink of arseen, vraagt spreekster of er ook handhaving op industriële lozingen plaatsvindt.

De vragen beantwoordend licht de heer *Louwers* toe dat De Dommel monsters neemt die vervolgens door Aquon worden geanalyseerd. Op basis van de gegevens van Aquon worden de monsters door De Dommel zelf beoordeeld. Zodra er een melding binnenkomt wordt deze direct geprioriteerd. Zaken die op een later moment kunnen worden gecontroleerd kunnen desgewenst wat naar achteren worden geschoven. Bij actuele overtredingen die door actuele omstandigheden een ander beeld kunnen opleveren (zoals na een regenbui) wordt ernaar gestreefd om direct een controle uit te voeren. Spreker onderkent dat PFAS in oppervlaktewater een probleem vormt. Dit is met name in het gebied van Waterschap Rivierenland het geval. In het stroomgebied van De Dommel zijn er nog geen concrete overtredingen met PFAS geconstateerd. Spreker verduidelijkt dat het waterschap bevoegd gezag is voor directe lozingen (deze worden met name veroorzaakt door de agrarische sector). De gemeente is verantwoordelijk voor indirecte lozingen (die veelal door de industrie worden veroorzaakt). Voor industriële indirecte lozingen voeren de Omgevingsdiensten namens de gemeenten de controles uit. In voorkomende gevallen voert het waterschap ook samen met de Omgevingsdiensten metingen uit. Waterschap De Dommel onderhoudt een nauwe samenwerking met de Omgevingsdiensten en gemeenten.

Mevrouw *Jansen* vraagt hoe er in overloopgebieden met controles en bemonstering wordt omgegaan. Als voorbeeld wijst spreekster op bemesting van agrarische percelen. Als een agrariër in een overloopgebied zijn perceel net heeft bemest en het gebied vervolgens onder water loopt, zal een monster op dat moment aangeven dat er wellicht te veel meststoffen in het water worden aangetroffen.

De heer *Louwers* onderkent dat een monster uit een overloopgebied waar ook bemesting heeft plaatsgevonden een hogere concentratie meststoffen zal laten zien. Als een agrariër zich met het uitrijden van mest houdt aan de bepalingen in de Meststoffenwet, zou dat geen probleem moeten zijn. Een soortgelijke situatie kan optreden als uitgereden mest door regenval in de sloot uitspoelt. De heer *Verhoeven* vraagt of en in hoeverre er ook in het effluent van de rwzi's wordt gecontroleerd op ongewenste stoffen en of kan worden herleid waar deze stoffen vandaan komen. Refererend aan de artikel 58-vragen die in de commissie waterketen ten aanzien van Vion zijn gesteld, constateert spreker dat er nog weinig kennis is over ongewenste stoffen en het effect hiervan op het milieu.

Ten aanzien van het voorbeeld Vion licht de heer Van der Griend toe dat hieraan een vergunning ten grondslag licht. Hierin zijn regels en eisen opgenomen over aantallen en soorten stoffen die al dan niet mogen worden geloosd. Hierop wordt ook gehandhaafd. Spreker licht toe dat er nog niet voor alle ongewenste stoffen landelijke normeringen zijn bepaald (met name nog niet voor nieuwe ongewenste stoffen). Hierdoor kan er geen handhaving plaatsvinden op ongewenste stoffen die niet zijn genormeerd. De normering van ongewenste stoffen heeft landelijk de aandacht. Er wordt veel onderzoek gedaan naar opkomende stoffen, waardoor er op termijn ook meer landelijke normering volgt.

In het verlengde hiervan wijst de heer *Louwers* ook op de problemen met drugsstoffen. Naast de drugsstoffen die door gebruikers via urine worden uitgescheiden zijn illegale dumpingen van afval uit drugslaboratoria een groot probleem. Het waterschap werkt nauw samen met de politie en gemeenten om drugslabs op te sporen.

De heer *Van Ham* vraagt in welke mate de afdeling T&H de ruimte heeft om ervaringen uit het handhavingsaspect in te brengen in de beleidsketen zodat er goed kan worden gehandhaafd en het naleefgedrag wordt vergroot. Als voorbeeld noemt spreker het beregeningsbeleid, waarbij agrariërs op momenten dat er niet mag worden beregend, het moment voor beregening bijvoorbeeld verplaatsen naar 's-nachts.

De heer *De Ridder* acht dit een goed signaal, maar ziet dit niet als een vraag voor T&H.

De heer *Van Overvelde* begrijpt dat niet alle ongewenste stoffen kunnen worden gehandhaafd en vraagt of er een bepaalde tool is waarin handhavers hun bevindingen of vermoedens kunnen aangeven.

De heer *De Ridder* antwoordt hierop dat als handhavers het vermoeden hebben dat ze tegen een mogelijke overtreding op het gebied van waterkwaliteitsaspecten of anderszins aanlopen, hier nader onderzoek naar wordt gedaan en dit een vervolg krijgt.

Besluit commissie

De commissie neemt kennis van de evaluatie Uitvoeringsprogramma Toezicht en handhaving 2022 en het Uitvoeringsprogramma 2023 als onderdeel van een presentatie van het proces Toezicht & Handhaving.

3.2

Presentatie Blue Deal

Ellen Bollen – Erik de Ridder:

1. Kennis te nemen van de presentatie Blue Deal, die ter vergadering wordt toegelicht

Mevrouw Bollen (Waterschap Rijn en IJssel en programmamanager InspirAgua; Blue Deal Colombia) en mevrouw Sturm (programmamanager Blue Deal; Unie van Waterschappen) zijn voor een presentatie over de Blue Deal bij de vergadering aangesloten.

Mevrouw *Sturm* licht toe dat voordat de Blue Deal was afgesloten alle waterschappen op hun eigen manier in het buitenland werkten. Om samen effectiever te zijn en financiering vanuit het Rijk te krijgen is in 2018 de Blue Deal overeengekomen. Het werk in het buitenland versterkt ook de positie in Nederland. In de Blue Deal participeren alle 21 waterschappen en 2 ministeries met als doel dat 20 miljoen mensen in 2030 beschikken over schoon, voldoende en veilig water. De Blue Deal bestaat uit 17 partnerschappen in 15 landen. De Blue Deal is in 2022 geëvalueerd waarbij opnieuw bestuurlijk commitment is opgehaald. Hierbij zijn nieuwe afspraken gemaakt voor de komende jaren tot 2030. De reden om de Blue Deal te starten was het aspect dat klimaatverandering alleen in gezamenlijkheid kan worden opgelost. Daarnaast wordt via de Blue Deal kennis uitgewisseld en leveren de waterschappen via de Blue Deal een bijdrage aan de Sustainable Development Goals en de ontwikkeling van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Door de Blue Deal is een intensievere internationale

samenwerking binnen de waterschappen mogelijk, waardoor het waterschap ook een aantrekkelijkere werkgever is geworden.

De presentatie vervolgens geeft mevrouw *Bollen* een toelichting op de activiteiten van De Dommel in de Blue Deal. De Dommel is actief in Colombia, Mozambique Vietnam en Ghana. Spreekster licht toe dat De Dommel jaarlijks een bijdrage van 3.350 uren aan personeelsinzet en een financiële bijdrage van € 15.000 inzet. Het waterschap concentreert zich op de inhoudelijke speerpunten watergovernance en wateroverlast, droogte en waterkwaliteit. Spreekster geeft een uitgebreide toelichting op het project InspirAgua in Colombia, waarvoor De Dommel trekker is.

Mevrouw *Martens* acht het een goed initiatief maar mist in de presentatie informatie op welke punten De Dommel ook iets kan leren van de aanpak die in het buitenland wordt voorgestaan. Spreekster acht het goed als De Dommel wordt gekoppeld aan een land/gebied met een vergelijkbare problematiek, zodat er ook op technisch vlak leerpunten zijn.

Mevrouw *Bollen* wijst hierbij op een technisch voorbeeld bij Waterschap Limburg op het gebied van inundatie. Daar dit hellend gebied vergelijkbaar is met het gebied in Colombia hebben hydrologen een verkenning uitgevoerd hoe er naar de verschillende modellen wordt gekeken. Vanuit Limburg wordt gekeken naar zaken als inundatiedieptes, terwijl in Colombia specifiek wordt gekeken naar stroomsnelheden waarop mensen nog kunnen staan en snelheden waarop bijvoorbeeld auto's gaan drijven. Op die manier wordt beoordeeld of een inundatie te erg wordt.

De heer *Van Benthem* constateert dat er een budget van € 15.000 voor internationale samenwerking is gereserveerd, maar dat het budget vaak niet volledig wordt aangewend. In dit kader vraagt spreker wat de meeropbrengsten zijn als het budget wel volledig wordt ingezet of wanneer er meer budget beschikbaar wordt gesteld.

De heer *De Ridder* licht toe dat de reservering van € 15.000 een werkbudget behelst. Kern van internationale agenda zit in Blue Deal. Indien ervoor wordt gekozen om meer uren in te zetten, kan internationale samenwerking naar meerdere landen worden uitgebreid. Spreker benadrukt dat het nu gaat om een presentatie over de Blue Deal en dat een keuze voor urenitbreiding nu niet voor besluitvorming wordt aangeboden.

Mevrouw *Kisters* constateert dat de Blue Deal tot 2030 is aangegaan en vraagt of er momenten zijn dat het waterschap/het AB aan knoppen kan draaien.

De heer *De Ridder* onderkent dat De Dommel een langjarig commitment is aangegaan. In 2022 is bestuurlijk commitment voor de continuering van de Blue Deal tot 2030 met het AB opgehaald. Spreker merkt op dat het commitment van De Dommel desgewenst voor een verdere toelichting of inhoudelijke bespreking nader kan worden geagendeerd.

De heer *Niemeijer* merkt op dat er met huidige presentatie gevolg is gegeven aan de motie die de fractie BBB heeft ingediend. Spreker acht de doelen in de Blue Deal goed, maar twijfelt eraan of internationale samenwerking een kerntaak van het waterschap is. Ten aanzien van de inzet van de Unie van Waterschappen en de individuele waterschappen in de Blue Deal lijken de genoemde inzet van uren en financiële bijdrage in de presentatie marginaal.

De heer *De Ridder* benadrukt hierop dat de informatie in de presentatie correct is. Spreker onderkent dat internationale samenwerking geen kerntaak is van het waterschap, maar dat de activiteiten die De Dommel via de Blue Deal uitvoeren wel tot de kerntaak van het waterschap horen. De Blue Deal draagt bij aan de positionering en ontwikkeling van het waterschap en de manier waarop het waterschap de kerntaken kan uitvoeren.

Om misverstanden te voorkomen verduidelijkt de heer *Niemeijer* dat de opgave van uren en kosten van De Dommel aan de Blue Deal correct zijn weergegeven. Bij andere waterschappen en bij de Unie van Waterschappen zijn er echter meer uren en financiële kosten gemoeid dan er nu wordt voorgesteld. Ter verduidelijking licht hij toe dat de Unie van Waterschappen is opgericht om de belangen van de waterschappen te behartigen en uit te dragen in Den Haag richting de centrale overheid. In dit kader vraagt spreker hoeveel mensen er bij de Unie van Waterschappen werken bij het Blue Deal programmabureau.

Mevrouw Sturm antwoordt hierop dat bij het aangaan van de Blue Deal in 2018 is gezocht naar een eigenaar voor de uitvoering. Dit is uiteindelijk op verzoek van de leden waterschappen bij de Unie van Waterschappen terechtgekomen. Vanuit de Unie is hiervoor een programmabureau opgericht, waarin 6 personen werkzaam zijn. Het programmabureau wordt niet gefinancierd door de Unie van Waterschappen maar uit de Blue Deal. Het maakt daardoor financieel niet uit waar het programmabureau is gevestigd aangezien het de waterschappen geen geld kost, dit wordt betaald vanuit de bijdragen van de ministeries.

Besluit commissie

De commissie neemt kennis van de presentatie Blue Deal.

3.3

Benoeming leden commissie bezwaarschriften

143646 – Barry Heuer – Erik de Ridder

1. Kennis te nemen van de benoeming van de voorzitter en leden van de commissie bezwaarschriften

Mevrouw *Aerdt*s uit haar teleurstelling dat er drie heren in de commissie bezwaarschriften zijn benoemd. Gelet op de huidige maatschappelijke discussie had zij meer diversiteit binnen de commissie willen zien. Spreekster vraagt om de reden waarom niet meer diversiteit is nagestreefd.

Het viel mevrouw *Kwinten* op dat de leden van de commissie bezwaarschriften allen uit hetzelfde gebied komen. Spreekster vraagt of dit toeval is.

De heren Van Rijckevorsel en Tollenaar verlaten de vergadering om 17.00 uur.

De heer *De Ridder* deelt het standpunt om meer diversiteit na te streven. Daar de selectiecommissie verantwoordelijk is voor de voordracht van geschikte kandidaat-leden voor de commissie bezwaarschriften en hij alleen met de drie voorgestelde kandidaten een gesprek heeft gevoerd, is hij niet in een positie om dit te veranderen.

Op de vraag van mevrouw *Aerdt*s of de watergraaf bereid is om een vrouw in de commissie bezwaarschriften te benoemen als er een lid mocht uitvallen, benadrukt de heer *De Ridder* het belang van diversiteit en merkt op dat hij dit als aandachtspunt aan de selectiecommissie kan meegeven, maar dat hij niet in de positie is dit te besluiten.

Mevrouw *Jansen* acht de deskundigheid en expertise van de kandidaat-leden voor de commissie bezwaarschriften belangrijk. In dit kader geeft zij aan dat het meer gaat over de kwaliteit van de juiste kandidaten en niet specifiek over diversiteit binnen de commissie.

Mevrouw *Aerdt*s is het hier niet mee eens en merkt op zich niet te kunnen voorstellen dat er in het stroomgebied van De Dommel onvoldoende geschikte kandidaten zijn om diversiteit binnen de commissie bezwaarschriften te bereiken.

De heer *De Ridder* benadrukt nogmaals het belang van diversiteit en zal dit bij toekomstige procedures als aandachtspunt meegeven. De selectiecommissie is echter verantwoordelijk voor het voordragen van de kandidaat-leden voor de commissie bezwaarschriften.

Conclusie commissie

De commissie neemt kennis van de benoemingen.

3.4

Evaluatie waterschapsverkiezingen 2023

Op 15 maart 2023 vonden de waterschapsverkiezingen plaats. In het evaluatierapport wordt teruggekeken op de voorbereiding hiervan en het vervolg hierop. Tevens zijn aanbevelingen geformuleerd.

Rex Verkaik – Erik de Ridder:

1. Kennis te nemen van de evaluatie van de waterschapsverkiezingen 2023
2. Kennis te nemen van de aanbevelingen in het evaluatierapport

De heer *Verhoeven* maakt vanuit de fractie CDA een aantal opmerkingen ten aanzien van de evaluatie waterschapsverkiezingen 2023 kenbaar. Spreker merkt op dat de DB-leden op basis van een voorstel van de coalitiepartijen zijn voorgedragen. Hij had graag gezien dat de AB-leden vóór de voordracht bij het proces waren betrokken. Daarnaast constateert hij dat er tijdens het onderhandelingsproces aanvullende informatie aan de coalitiepartijen beschikbaar is gesteld. Daar de fractie CDA deze informatie niet heeft ontvangen, is in de onderhandelingsperiode een informatieachterstand bij de fractie ontstaan. Spreker had graag gezien dat de informatie aan de coalitiepartijen ook aan de overige fracties beschikbaar was gesteld. Over het algemeen is spreker van mening dat het verkiezingsproces goed is verlopen. Hij merkt hierbij wel op dat de moties en amendementen ten aanzien van het formatieproces door de coalitiepartijen zijn besproken, waarna een stemronde in het AB plaatsvond. Spreker betreurt dit en merkt op dat de politieke discussie in AB-verband had moeten plaatsvinden.

Evaluatie, pagina 14, 6. Aanbevelingen: Mevrouw *Jansen* merkt op dat er wordt geadviseerd om bij de Unie van Waterschappen te pleiten om het verkiezingsproces (deels) te digitaliseren, bijvoorbeeld door het invoeren van digitaal tellen. Spreekster vraagt zich af of dit een voldoende betrouwbare wijze van tellen is en pleit ervoor vast te houden aan de huidige werkwijze om de uitgebrachte stemmen handmatig te tellen.

Mede gelet op de kaderstellende rol van het AB acht mevrouw *Aerdt*s de evaluatie erg uitgebreid voor het AB. Ten aanzien van de evaluatie hecht spreekster er belang aan er kennis wordt opgedaan hoe de opkomst kan worden bevorderd, bijvoorbeeld via informatie vanuit de Unie van Waterschappen. In dit kader acht zij het goed om dergelijke informatie ook met de partijen te delen die aan de waterschapsverkiezingen meedoen, daar de partijen de belangrijkste ambassadeurs zijn voor een hogere opkomst.

Conclusie commissie

De commissie neemt kennis van de evaluatie.

3.5**Mededeling over Handreiking voor het formatieproces**

144025 – Rex Verkaik – Erik de Ridder

1. Kennis te nemen van de geactualiseerde handreiking

Dit punt is reeds besproken bij agendapunt 3.4.

Conclusie commissie

De commissie neemt kennis van de mededeling.

3.6**Aanpassing procedure en modellen moties en amendementen**

Rex Verkaik – Erik de Ridder

1. Kennis te nemen van de nieuwe modellen voor moties en amendementen en de nieuwe procesbeschrijving

De heer *Van Benthem* is verbaasd dat voorliggend voorstel aan het AB wordt aangeboden, daar er was afgesproken dat in de Commissie Bestuurlijke Vernieuwing nader zou worden gesproken over het bestuursproces en de bestuurlijke procedures. In dit kader acht spreker het goed om de notitie aan te houden en dit punt te bespreken in de Commissie Bestuurlijke Vernieuwing.

De heer *De Ridder* verduidelijkt dat de huidige modellen voor moties en amendementen zijn verouderd en nog zijn vormgegeven in een oude huisstijl. Daarom zijn nieuwe modellen gemaakt. Deze modellen worden via voorliggend voorstel als een service aan de commissie aangeboden, zodat de bestuursleden er hun voordeel mee kunnen doen. Met het stroomschema is beoogd AB-leden te helpen bij het indienen van moties en amendementen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat voorliggend voorstel vooruitloopt op de inhoudelijke bespreking van dit punt in de Commissie Bestuurlijke Vernieuwing. Spreker licht toe dat de evaluatie van de 2 vergadercycli naar verwachting medio oktober 2023 wordt georganiseerd. Tijdens deze evaluatie wordt (aanpassing van) het reglement van orde geagendeerd. Het punt hoe het bestuur wil omgaan met het uitwerken en indienen van moties en amendementen komt dan eveneens aan de orde.

Conclusie commissie

De commissie neemt kennis van de aangepaste procedure en modellen.

4**Verbonden Partijen**

Dit punt is reeds besproken bij agendapunt 2.4.

5**Terugkoppeling door de portefeuillehouder**

Er volgt geen terugkoppeling.

6**Ontwerpverslag van de vergadering van de commissie Bestuur, communicatie en financiën van 1 februari 2023**

Er worden geen opmerkingen gemaakt.

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd.

7 **Rondvraag en sluiting**

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

De voorzitter sluit de vergadering om 17.40 uur

Aldus vastgesteld in de vergadering van 15 november 2023

J.W.M. Kuppens
voorzitter

A. van Heertum
secretaris

	<i>Toezeggingen</i>	<i>Status</i>
1	Bezien wordt op welke manier het AB kan worden geïnformeerd over activiteiten van De Dommel in samenwerkingsverbanden en overlegvormen die niet in het overzicht Verbonden Partijen en overige samenwerkingsverbanden zijn opgenomen (zoals het Maasbekkenbestuur).	<i>Afgehandeld</i> Zie voetnoot 1

===